

Gevinst-/tapskonto og negativ saldo

27.06.2023 Notat fra Hermod Gundersen

Det som her er skrevet, gjelder kun for ikke-regnskapspliktige (Regnskapsplikt type 1).

Viktig å huske om gevinster:

- En **negativ saldo** er en gevinst som skal **inntektsføres**.
- En **positiv gevinst-/tapskonto** er en gevinst som skal **inntektsføres**.

Tilsvarende når det gjelder kostnadsaføring:

- En **positiv saldo** er driftsmiddel som skal **kostnadsføres**.
- En **negativ gevinst-/tapskonto** er et tap som skal **kostnadsføres**.

1. Samlesaldoer i gruppe A, C, C2, D og J

1.1 Begrepsforklaringer

En positiv saldo skal kostnadsføres.

En negativ saldo skal inntektsføres.

1.2 Positive saldoer

Disse saldoene håndterer positive og negative saldoer, der saldo som er positiv vil viser på en av følgende referansekontaer (inklusive avskrivninger):

- **Saldogruppe A Kontormaskiner**
  - 1280 Kontormaskiner o.l. (saldogruppe a)
- **Saldogruppe C Vogntog, lastebiler, varebiler o.l.**
  - 1235 Vare- og lastebiler, busser og drosjebiler o.l. (saldogruppe c1)
- **Saldogruppe C2 Varebiler med nullutslipp**
  - 1239 Varebiler med nullutslipp (saldogruppe c2)
- **Saldogruppe D Personbiler, maskiner, inventar, verktøy m.v.**
  - 1200 Maskiner og anlegg (saldogruppe d)
  - 1230 Personbiler, stasjonsvogner (saldogruppe d)
  - 1250 Inventar, verktøy o.l. (saldogruppe d)
- **Saldogruppe J Fast teknisk installasjon i bygning**
  - 1120 Fast teknisk installasjon i bygninger (saldogruppe j)
- **Avskrivninger**
  - 6000 Avskrivning på bygninger og annen fast eiendom
  - 6010 Avskrivning på transportmidler, maskiner og inventar
  - 6020 Avskrivning på immaterielle eiendeler

Driftsmidler som inngår i gruppe J skal avskrives under ett for hver bygning. Driftsmidler som inngår i gruppe A, C, C2 og D avskrives under ett for hver næring og eventuelt for hver kommune.

Av hensyn til rapportering har det ikke betydning hvilken av kontoene for avskrivninger som anvendes for avskrivning av de enkelte gruppene. Det samme gjelder for nevnte kontoer innenfor saldogruppe D.

1.3 Årlig avskrivning av positiv saldoverdi

Avskrivning av positiv saldo i saldogruppe A, C1, C2, D og J skal regnskapsføres på kontoene nevnet foran. Regnskapsføring må foretas manuelt for 2022. Eksempel på regnskapsføring av avskrivning for saldogruppe A:

- Debet 6010 Avskrivning på transportmidler, maskiner og inventar
- Kredit 1280 Kontormaskiner o.l. (saldogruppe a)

1.3 Negative saldoer

Inntektsføring av negativ saldo i saldogruppe A, C1, C2, D og J skal regnskapsføres. Regnskapsføring må foretas manuelt for 2022. Kontoene nedenfor anvendes:

- Debet 2095 Negativ saldo
- Kredit 3895 Inntektsføring fra negativ saldo

1.4 Når en saldo går fra å være positiv til å bli negativ

Dersom man regnskapsfører på f.eks. saldogruppe A på konto 1280, og har et salg av et driftsmiddel slik at post 1280 blir negativ, så må saldo på kontoen overføres til 2096 Negativ saldo:

- Debet 1280 Kontormaskiner
- Kredit 2095 Negativ saldo

1.5 Når en saldo går fra å være negativ til å bli positiv

Dersom man senere regnskapsfører en anskaffelse i saldogruppe A på konto 1280, og hatt en negativ saldo, kan nettosaldoen bli positiv igjen, og restverdi på den negative saldoen fra i fjor skal da tilbake til positiv saldo på konto 1280, og man får en regnskapsføring slik:

- Debet 2095 Negativ saldo
- Kredit 1280 Kontormaskiner

2. Særskilte saldoer i gruppe b, e, f, g, h, i

Saldo i gruppe b behandles på samme måte som særskilte saldoer når den avhendes og dermed blir negativ, og tas derfor med her.

Ved avhendelse av et varig driftsmiddel i en av disse gruppene, skal en restsaldo etter avhendelse bli negativ, og overføres til gevinst-/tapskonto.

Eneste unntaket er at positiv saldo i gruppe b ikke skal overføres til gevinst-/tapkonto, men avskrives som vanlig.

En saldo i gruppe e, f, g, h og i kan i helt spesielle situasjoner blant annet etter en brann bli negativ uten å avhendes. Da blir denne behandlet på samme måte som en negativ saldo nevnt foran, men muligens uten årlig inntektsføring.

2.1 Begrepsforklaringer

En **positiv** gevinst-/tapkonto skal **inntektsføres**.

En **negativ** gevinst-/tapkonto skal **kostnadsføres**.

2.2 Positive saldoer

Disse saldoene håndterer positive og negative saldoer, der saldo som er positiv vil viser på en av følgende referansekontoer (inklusive avskrivninger):

- **Saldogruppe B Ervervet forretningsverdi (goodwill)**
  - 1080 Goodwill (saldogruppe b)
- **Saldogruppe E Skip, fatøyer, rigger m.v.**
  - 1220 Skip, rigger mv (saldogruppe e)
  - 1228 Fritidsbåt/ lystyacht (saldogruppe e)
- **Saldogruppe F Fly, helikopter**
  - 1225 Fly (saldogruppe f)
- **Saldogruppe G Anlegg for overføring og distribusjon av elektrisk kraft mv**
  - 1117 Elektroteknisk utrustning i kraftforetak (saldogruppe g)
- **Saldogruppe H Bygg og anlegg, hoteller, losjehus, bevertningssteder m.v.**
  - 1110 Bygg og anlegg, hotell o.l. (saldogruppe h)
  - 1125 Flyttbare bygg (saldogruppe h)
- **Saldogruppe I Forretningsbygg**
  - 1100 Forretningsbygg (saldogruppe i)
- **Avskrivninger**
  - 6000 Avskrivning på bygninger og annen fast eiendom
  - 6010 Avskrivning på transportmidler, maskiner og inventar
  - 6020 Avskrivning på immaterielle eiendeler

Saldogruppe B er en samlesaldo for alle anskaffelser/avhendelser av goodwill. I gruppene E, F, G, H og I føres hvert enkelt driftsmiddel på egen saldo.

Av hensyn til rapportering har det ikke betydning hvilken av kontoene for avskrivninger som anvendes for avskrivning av de enkelte gruppene.

2.3 Årlig avskrivning av positiv saldoverdi

Avskrivning av positiv saldo i saldogruppe b, e, f, g, h, i skal regnskapsføres på kontoene nevnt foran. Regnskapsføring må foretas manuelt for 2022. Eksempel på regnskapsføring av avskrivning for saldogruppe I:

- Debet 6000 Avskrivning på bygninger og annen fast eiendom
- Kredit 1100 Forretningsbygg (saldogruppe i)

2.4 Overføring fra saldo til gevinst-/tapkonto

Når en saldo opphører å være en saldo ved avhendelse av et driftsmiddel i gruppe e, f, g, h eller i eventuelt at gruppe b får negativ saldoverdi, skal restverdien overføres til gevinst-/tapkonto. Dette må regnskapsføres ved at saldo overføres fra driftsmiddelkontoen til gevinst-/tapkonto.

Et tap vil regnskapsføres slik:

- Debet 1296 Negativ gevinst-/tapkonto
- Kredit driftsmiddelkontoen

En gevinst vil regnskapsføres slik:

- Debet driftsmiddelkontoen
- Kredit 2096 Positiv gevinst-/tapkonto

2.5 Årlig inntektsføring fra positiv gevinst-/tapkonto

En positiv gevinst-/tapkonto er en gevinst som skal inntektsføres over mange år. Kontoen vil alltid ha en saldo til kredit, men kontoen debeteres med årets inntektsføring, og vil gradvis bli redusert frem til den går i null, eller blir tilført nye gevinster eller tap.

Årets inntektsføring skal regnskapsføres slik:

- Debet 2096 Positiv gevinst-/tapkonto
- Kredit 3890 Inntektsføring fra positiv gevinst-/tapkonto

2.6 Årlig kostnadsføring fra negativ gevinst-/tapkonto

En negativ gevinst-/tapkonto er et tap som skal kostnadsføres over mange år. Kontoen vil alltid ha en saldo til debet, men kontoen krediteres med årets kostnadsføring, og vil gradvis bli redusert frem til den går i null, eller blir tilført nye gevinster eller tap.

Årets kostnadsføring skal regnskapsføres slik:

- Debet 7890 Kostnadsføring av negativ gevinst- og tapkonto
- Kredit 1296 Negativ gevinst- og tapkonto

2.7 En gevinst-/tapkonto går fra å være positive til å bli negativ

---

Hvis en gevinst-/tapkonto var positiv ett år, men blir negativ neste år fordi et tap er tilført gevinst-/tapkontoen, vil man måtte overføre saldo fra konto for positiv GTK til negativ GTK slik:

- Debet 2096 Positiv gevinst-/tapkonto (som da bli nullstilt)

- Kredit 1296 Negativ gevinst-/tapskonto (som da blir motregnet mot et tap som er eller blir ført mot denne kontoen, slik at kontoen fortsatt har en saldo til debet).

2.8 En gevinst-/tapskonto går fra å være negativ til å bli positiv

---

Tilsvarende kan en en gevinst-/tapskonto gå fra å være negativ ett år til å bli positiv neste år fordi en gevinst er tilført gevinst-/tapskontoen, vil man måtte overføre saldo fra konto for negativ GTK til positiv GTK slik:

- Debet 1296 Negativ gevinst-/tapskonto (som da bli nullstilt)
- Kredit 2096 Positiv gevinst-/tapskonto (som da blir motregnet mot en gevinst som er eller blir ført mot denne kontoen, slik at kontoen fortsatt har en saldo til kredit).

3. Satser for inntekts- og fradragføring

3.1 Sats for inntektsføring av negativ saldo

Inntektsføring av negativ saldo må som minimum foretas med den satsen som gjelder for saldogruppen. Man står fritt til å velge en høyere sats i det enkelte inntektsår eller hele den negative saldoen. Valget kan gjøres fritt i det enkelte inntektsår, slik at om en velger en høyere sats ett år, vil ikke dette være bindende for senere år.

Restsaldo som er under kr 15 000 må inntektsføres.

Ved oppløsning av et aksjeselskap mv eller selskap med deltakerfastsetting må restsaldo inntektsføres (angi overstyrt sats på 100 %).

Ved opphør av næring for enkeltpersonforetak er det ikke krav om å inntektsføre restsaldo, slik at saldoen kan inntektsføres over tid etter at næringen er opphørt.

3.2 Sats for inntektsføring av positiv gevinst og tapskonto

Inntektsføring av positiv gevinst- og tapskonto må foretas med minst 20 %. Man står fritt til å velge en høyere sats eller inntektsføre hele den resterende gevinsten på en gevinst- og tapskonto. Valget kan gjøres fritt i det enkelte inntektsår, slik at om en velger en høyere sats ett år, vil ikke dette være bindende for senere år.

Restsaldo som er under kr 15 000 må inntektsføres.

Ved oppløsning av et aksjeselskap mv eller selskap med deltakerfastsetting må restsaldo inntektsføres (angi overstyrt sats på 100 %).

Ved opphør av næring for enkeltpersonforetak er det ikke krav om å inntektsføre restsaldo, slik at saldoen kan inntektsføres over tid.

3.3 Sats for fradragsføring av saldoavskrivninger

Fradragsføring av saldoavskrivninger kan foretas med maksimalt den satsen som gjelder for saldogruppen. Man står fritt til å velge en lavere sats eller 0 % i det enkelte inntektsår. Valget kan gjøres fritt i det enkelte inntektsår, slik at om en velger en lavere sats ett år, vil ikke dette være bindende for senere år.

Restsaldo som er under kr 15 000 kan fradragsføres i sin helhet.

Ved oppløsning av et aksjeselskap mv eller selskap med deltakerfastsetting kan restsaldo fradragsføres i sin helhet (angi overstyrt sats på 100 %).

Ved opphør av næring for enkeltpersonforetak er det ikke anledning til å fradragsføre mer enn normal sats, slik at saldoen må fradragsføres over tid.

3.4 Sats for fradragsføring av negativ gevinst- og tapskonto

Fradragsføring av negativ gevinst- og tapskonto kan foretas med inntil 20 %. Man står fritt til å velge en lavere sats. Valget kan gjøres fritt i det enkelte inntektsår, slik at om en velger en lavere sats ett år, vil ikke dette være bindende for senere år.

Restsaldo som er under kr 15 000 kan fradragsføres i sin helhet.

Ved oppløsning av et aksjeselskap mv eller selskap med deltakerfastsetting kan restsaldo fradragsføres i sin helhet (angi overstyrt sats på 100 %).

Ved opphør av næring for enkeltpersonforetak er det ikke anledning til å fradragsføre mer enn normal sats, slik at saldoen må fradragsføres over tid.